

NIEPOBOŻNIE (38) *av*

W pisowni łącznej (37), w rozłącznej (1).

Oba e oraz o jasne.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde brak.

Niezgodnie z prawem bożymi niesprawiedliwie, niegodziwie; nieuczciwie, niecnotliwie; impie Vulg, PolAnt, Mącz, Modrz, Cn; improbe, inique, iniuste Mącz (38) : WróbŻółt Z6v; lubo Annałz y Káiffałz/ yáko śwyádífy Yozeff hiŝtoryk żydowłki/ nye pobożnye ku wrzędowi kápłánłkyemu byli przyfzli KromRozm III L2v; iż ŝie bał [papież] o Rzym/ y o inŝe dzierzáwy/ [...] ktorzy był niepobożnie/ od inŝyich Cefárzow doftał/ y ná nich wyłudził. KrowObr 32v, 33, 206, 207; zgrzeŝfyłifmy niepobożniełmy czynili/ niepráwiełmy działáli Pánie Boże náłz Leop Bar 2/12, Mal 3/15; BibRadz 2.Petr 2/6; Iniuste, Niepobożnie s krziwdą przeciwko łpráwiedliwoŝci. Mącz 179b; Oskárzon yeŝt że niepobożnie zdárł poddáne gdy był ŝtároŝtą. Sic enim provinciales magistratus [...] accusabant, ubi quid dolis, aut iniuste eis eripiebatur. Mącz 269b, 170c, 30łd, 323e; RejPos 82v, [219]v; bo ci Bráćifzkowie niepobożnie żyiác w proŝnowániu nikczemnieiá BielSpr c; ModrzBaz 72; WujNT 2.Petr 2/6; IZ Kupcy [...] ktorzy rzeczámı ku wzywániu ludzkiemu potrzebnemi kupczą/ té rzeczy wedle woléy ŝwéy/ y iáko baczą potrzebę ludzką/ á zwłáčzá pod wypráwá woienną/ niepobożnie ŝzácowác y przedáwác zwykli SarnStat 278; KlonWor 27.

W połączeniach szeregowych (4): iż ieŝli będę żył nieŝpráwiedliwie/ niepobożnie/ á niecnotliwie/ nic mnie nie pomoże praca áni robotá moiá RejPos 71v; ábyŝ niepobożnie/ łákomie/ folguiác pyŝe á nádętoŝci ŝwoiey/ nábywał tego nędznego bogáctwá ŝwiáthá tego RejPos 82v, 71v; A v nas w Polŝczce/ nieogładáią ŝie nic ná to co źle/ co niepobożnie/ co nieprzyŝtoynie/ co ze zgorŝeniem poŝpolitym/ y co teŝ kogo ofobnie dolega PowodPr 65.

W charakterystycznych połączeniach: niepobożnie (u)czynić (3), nabywać (4), poiwarzać, przedawać (2), sromocić (2), żyć (4).

Szeregi:»niepobożnie a hardzie« (1): Bo á coŝ to inŝzego ieŝt/ iedno [...] pobożney przeciw Bogu powinnoŝci niepobożnie á hárdzie vbliŝenie czynić [religioni Dei immortalis impie et ambitiose derogare]. ModrzBaz 63v.

»marnie a niepobożnie« (1): A co ieŝczce gorŝzego miedzy námi Krzeŝćijány powŝtáło/ [...] iż ŝwoie Miecze ná ŝię obracamy/ márnie á niepobożnie ludzi o Wiárę vtráćiác BielSpr 61.

»niemádrze i niepobożnie« (1): Bo choćiáŝ bym teŝ ia beŝtyą będąc niemą y głupią/ [...] I. M. w czym ŝzkodził/ [...] tedyby y ták w tym ŝobie nie mádrze y niepobożnie poczáł CzechEp 54.

»niesprawiedliwie albo (i) niepobożnie« [szyk 2:1] (3): Kradną á greŝfą poddany/ gdi nieŝpráwiedliwie/ albo niepobożnie przedaią/ kupuią/ płaczą/ robyą/ ŝlużą SeklKat L2v; ćiebie proŝić będą w źiemı tych ktorzy ie poimáli do więźienia/ wyznawáiąc iż zgrzeŝzyli/ á nieŝpráwiedliwie y niepobożnie vczynili [Peccavimus et inique egimus, impie egimus]. BibRadz 3.Reg 8/47; RejPos 71v.

»surowo i niepobożnie« (1): ARiftotimus Tjran [!] Elieńłki/ w nádzieię Króla Antigoná/ ŝurowo y niepobożnie z ludźmi ŝwymi ŝye obchodził. KochWz 141.

»zdradliwie a niepobożnie« (1): Fraude impia obligari, Zdradliwie á niepobożnie ŝie ŝpráwowác Mącz 30łd.

a. *Niegodnie, świętokradczo, bluźnierczo; irreligiose Mącz (5)* : czos dał przicinę kxiędzu groífem fwoym/ zes mu y dał namfzã/ to ieft/ aby przigymował ciało y krew pańfkã łobie niepobożnie *SeklKat Yv*; tze mu fynã Boże⁸⁰ Pánã Iezu Krytã s chwały iego włafney zdzierãł? á ná ftworzenie iego niepobożnie tę chwałę w kłãdãł? *KrowObr* 153, 224v; *Mącz* 351c.

Szereg: »złe a niepobożnie« (1): Ktorem [stawieniem na urząd kapłãński] yelli oni [biskupi] źle á nyepobożnye fãfuyã/ bogu zã to lidźbę dãdã *KromRozm III* L2.

Synonimy: *niecnotliwie, niedobrze, nienabożnie, niepocziwie, niepocześnie, niepodroźnie, nieprawie, nieprzystojnie, niesprawiedliwie, nieuczciwie, wszetecznie, zdradliwie, źle; a. niegodnie.*

Cf **POBOŻNIE**

TG